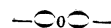

ТУРЦИЯ

ВЪСТНИКЪ ЗА ИНТЕРЕСИТА НА НАРОДЪТЪ.

ТУРЦИЯ използва сѣка сѣбота. Годишната цѣна за въ имперіята по царската поща, е 4 бѣли мецдѣта; вънъ отъ имперіята, 5 бѣли мецдѣта. Спомо-
ществованіята трѣбува да сѣ годишни и предплатени. Писмата които са относятъ до редакціята са надписуватъ до Н. Геновичъ и П. Р. Славейкова. Вън-
шните настоятели отговарятъ за вѣстникътъ. Подписката за спомоществованіята става направо въ Цариградъ—Галата при издателити. —

4 НОЕМВРІЯ (ПО НОВИ СТИЛЪ)

16 ДЖЕМАЗИЛЪ АХИРЪ 1282 ОТЪ ЕГІПТА.

Привоаваме вниманіето на нашитѣ съ-
тестовеници върху способитѣ съ които
редактора на Врѣмето иска да дѣйстви-
вами върхъ патриархіята по непо-
срѣдствено, по силно, по убѣ-
дително, щото да ѝ докараме да
разумѣе по скоро нуждата за про-
мѣненіето на досегашната ѝ си-
стема.

Тѣзи способности, споредъ казваніето на
Врѣмето били многообразни, но Г. редакторъ
за да не подаде поводъ на прѣтълкованія (?)
ограничавъ са да покаже само два, най не-
винни и най лесни! Ще каже че дру-
гитѣ способности що оставатъ не сѣ твърдѣ
лесни и не сѣ невинни; имами пълно право
да върваме че между своитѣ многообразни
способи Г. редакторъ не счита и способитѣ
съ които са е до сега дѣйствувало върху
патриархіята, и това е за насъ утѣшително.
Но до оставимъ туй, да видимъ лесното и
невинното. Кой бѣга отъ лесното? Кой мря-
ви невинното?

Първиятъ способъ на Г. редактора е че
трѣбало да са пише често за прѣ-
дметътъ на грѣцки и на френски
за да расположимъ повече общо-
то мнѣніе въ своя полза. То е добро
но не е ново, и редактора на Врѣмето как-
то не може да са похвали че изъ неговата
глава е излѣзълъ този многознаменателенъ
способъ, тъй не може да стави въ грѣхъ
нито на дѣйцитѣ нито на народитѣ че не
сѣ умѣли да са ползуватъ отъ него, или че
сѣ го прѣвъртали. Ако ли не сѣ е дѣйстви-
вало въ него способъ до колкото е искалъ
Г. редакторъ то не е било отъ незнаеніе, или
отъ вѣлъ умыслъ, но отъ най простата
причина—отъ нѣманіето на парични срѣд-
ства. При сичкитѣ обаче оскудни срѣдства
все са е економисвало по нѣщо да са подѣй-
ствува и съ този способъ, но въ най необ-
ходими случаи.

Патриаршіята като има толкова срѣдства
колко е брошури издавала? Появихъ са двѣ
три брошури на които да отговаря челькъ
ще каже да губи врѣме, да хаби трудъ и да
ѣрля паритѣ въ водѣтъ. Колкото оза Карате-
одоридевото слово, което съдържываше нѣщо,
на него са даде отговоръ; безъ отговоръ
остана само изложеніето на освѣтителната
комисія, което никакъ оставаше доста по-
мрачено отъ свѣтлитѣ и яснитѣ отговори на
тримата наши владѣици що подадохъ въ си-
нодѣтъ. Но на тѣзи отговори патриаршіята
не само никакво вниманіе не даде, но нито
въ практиката си ги помѣсти.

Гръцкитѣ вѣстници нито сами сѣ са

занимавали съ този въпросъ нито са въс-
прѣмали да зематъ отъ насъ нѣщо да по-
мѣстятъ; една Армонія прѣведѣтъ, дваждѣ
съобщенія отъ Българи, но и тя ги искриви
по на валъ. Френскитѣ вѣстници които въ
началото на въпроса и съобщенія прѣмаха и
говоряха въ наша полза, като видѣха чѣ за
тѣхъ нѣма хлѣбъ въ този въпросъ, не само
вече съобщенія не прѣматъ но обърнахъ и
тѣ да ни клеветятъ.

Дѣто ще са каже че сичко що можимъ
да пишемъ нѣй на грѣцки за Гръцитѣ и
на френски за Католицитѣ и другитѣ ино-
вѣрци не ще да е освѣтъ на глухъ гайда
да свиримъ; защото тѣхъ ги друго блазни
а не това което нѣй ще искаме да имъ рас-
правяме. Най важното за насъ бѣше и е да
укрѣпимъ общото мнѣніе между народа си и
да расположимъ Честното правителство въ
своя полза, и на това до колкото е било въ-
зможно сѣ служили дѣйцитѣ.

Вториятъ способъ прѣдлаганъ отъ Г.
редактора е че трѣбало да са напише
едно писмо до патриархіята, за-
щото туй писмо щѣло да извика
нейниятъ отговоръ. На него нѣй
сми щѣли да напишемъ опровер-
женіе, и тъй на татѣкъ щѣло да
сѣдѣва че патриаршіята щѣла зна-
чително да са обезорѣжи.

Явно че Г. редактора го съблазнило
Кузовото до патриархитѣ писмо. Като ви-
дѣлъ той че Куза тѣй нацѣвилъ, хрумнало
му въ умѣтъ че и Българитѣ можали и трѣ-
бало тѣй да направятъ. Който челькъ не у-
мѣе самъ да обмисли работата която прѣд-
приема, който нѣма довѣріе на своятъ умъ,
той е готовъ на сѣки частъ да мѣнява пѣтъ-
тъ въ който е тръгналъ и да ѣща този въ
който види че върватъ други нѣкои, безъ
да присмѣта имами тѣзи сили да сѣдѣва
другитѣ въ този пѣтъ, и тамъ ли води той
кѣдѣто е намислилъ да иде. Отъ наша стра-
на нѣй не сподѣляме ни най малко високитѣ
мисли на Врѣмето, и никога не бихми
дерзали да сравнимъ нито въпроситѣ си съ
италианскитѣ, нито положеніето си съ Ку-
зовото; и то не ще каже че нѣй не оцѣнява-
ми важността на нашитѣ въпросъ за насъ
или че са окаявали за положеніето въ което
са намѣрвали, но ще рече че съзнавали по
добъръ таа важность и са ползували отъ по-
ложеніето си да дѣйствуваме тѣй както е
по вѣрно да сполучимъ.

При това ще забѣлѣжимъ, че и този по-
вопрѣдлаганнй отъ Врѣмето способъ за
дѣйствование върху патриаршіята не е билъ
исключенъ отъ нашитѣ върху нея до сега

дѣйствования, но не е ималъ тѣзи спасител-
ки слѣдствія които редактора на Врѣмето
лекомислено му приписва. Отъ 15 години
на самъ ни една бългѣрска епархія не е ос-
танала да са не е отнесла писменно до па-
триаршіята, но отговоритѣ който са извикали
тѣзи писма не е билъ освѣтъ жестокости
отъ нейна страна, а злостраданія и теглила
отъ наша.

Какво можяхми да спечелимъ отъ тѣ-
зи непосредствени размѣненія на мис-
литѣ що имахми на дълго врѣме съ патри-
аршіята? Не това ли дѣто наричанното на-
родно събрание съ установитѣ си онеправду-
ва съвършено нашата народность? Какво
са ползувахми като протестирахми противъ
тѣзи обида? Обезорѣжихми ли патриаршіята?
Ни най малко. Само това можемъ да кажимъ
че сми са ползували дѣто видѣхми и познах-
ми и са увѣрихми че таквитѣ способности на дѣй-
ствование, като непосредствено размѣненіе на
мислитѣ и други сѣ безуспѣшни и трѣба да
търсимъ по други, първиятъ отъ които е по-
срѣдствомъ правителството размѣненіето на
мислитѣ ни съ патриаршіята.

Ожесточеніето прочее на патриаршіята
е което нѣ е принудило да прибѣгнемъ до
правителството. Но и кѣдѣ на друга страна
можяхми да са обрнемъ? Отъ кого другитѣ
можяхми да очакваме и най малкото съдѣй-
ствие въ наша полза? Можяхми ли да свя-
каме вселенски съборъ за рѣшеніето на рас-
прята ни съ вселенскитѣ Патрикѣ? Трѣба-
ше ли да са отнесемъ до Папата, или до Е-
вангелическитѣ съюзъ, или до рускитѣ си-
нодѣ, или до друга нѣкоя православна чер-
кова? и ако трѣбаше можяхми ли да го на-
правимъ безъ предварително и обстоятел-
ствено изложеніе на работата ни прѣдъ им-
ператорското Правителство? И когато То
още не ни е отказало съдѣйствіето си, трѣ-
ба ли да са напуснимъ отъ него и да са вър-
немъ при жестока оцѣна майка която нѣ
е обезжребила въ наслѣдіето ни, и която
дѣломъ засвидѣтелствува че може всякога,
когато ще, да нѣ отчужди и да посвои пакъ
по кѣфѣтъ си онова, което е вчера устѣпи-
ла колкото да нѣ залѣже. Не, и пакъ не.
Назвами и пакъ казвами че въ това наше по-
ложеніе, единственното ни прибѣжище е
царското Правителство, единственната ни
надѣжда е на него. И при сичкитѣ чудѣнія
и сумѣнія на чудоватия и любосумнител-
нитѣ редакторъ на Врѣмето, повтарями да
кажимъ, че не е наше ни да питами ни да
знайми можела императорското правителство
или не може да ни помогне, щели или не ще,
и Г. редак-

торъ трѣба да разбира добръ какво значатъ тѣзи наши думи и да не ходи да са блѣсна изъ урвѣтъ на чудевіята и изъ пропастиѣтъ на сумнѣніята; защото нищо сумнително нѣма тамъ дѣто длъжността на чловѣка диктува поведѣніето му.

Незайми каква свѣрхестествена сила отдава Г. редакторъ на тѣзи предлагани отъ него способи, но по опитъ знаими и положително можемъ да кажемъ, че ако останали на тѣхъ и само, не за петъ, но и за петдесетъ години още не можали до ни до тукъ дѣто сега сме дошли, а за едно свѣршено сполучіе не можали да са надѣемъ ни по-диръ 500 години. Защото при другитѣ охладности що щеше да има патриархіята, тѣзи невинни? способи—непосрѣдственното размѣненіе на мислитѣ и чрѣзъ печатѣтъ разполаганіе на общото мнѣніе, не ѣ отнемаха възможността да продължава тѣзи работа цѣли вѣкови, да постапва своеволно съ насъ, да ни затваря черквитѣ и да набѣдява единъ по единъ подвижницитѣ и поборницитѣ на черковнитѣ ми правдини.

Не; както и да иска редактора на Врѣмето да заблѣши ползата отъ досегашното дѣйствование, и както да са сили да ни прѣворъчи своитѣ невинни способи като по умни и по благоспѣшни, на прѣко нему работитѣ сами потвърждаватъ, че способитѣ съ които са е до сега дѣйствувало върху патриархіята ако и да не сѣ били както трѣба свѣршени, но отъ възможнитѣ за насъ тѣ сѣ били по свѣршени и много по силни отъ тѣзи които той прѣдлага. Защото размѣненіето на мислитѣ ни съ патриархіята посрѣдствомъ правителството не оставя тѣзи първата нито да нѣ играе както щемитѣ да протакатъ колко щеще; и доказателство на това е че Н. В. Али паша не веднѣж е подканялъ патриархіята да побѣрва съ послѣдніятъ си отговоръ, който тя при сичкитѣ си утѣсненія е глѣдала да протакатъ. А кой способъ е подѣйствувалъ найсилно на патриархіята и самъ Г. Редакторъ може да го разбере отъ думитѣ на самиятъ Патриархъ които зема той отъ устата му и ги излага въ 7-ия брой на вѣстникѣтъ си.

Отъ сичко що са каза до тука, читателите са забѣлжили това, въ което тѣзи които сѣ внимателно слѣдували ходѣтъ на въпросѣтъ сѣ вече увѣрени, сиречъ, че предлаганитѣ отъ редакторѣтъ на Врѣмето способи не сѣ били никѣкъ прѣвѣбренитѣ а само сѣ били употребявани и други способи за по благоспѣшно дѣйствование върху патриархіята. А като е тѣй, то сичко което говори Г. редакторъ противъ дѣйцитѣ и дѣйствозаніето за въпросѣтъ не сѣ освѣтъ зломислени клевети въ устата на единъ измѣнникъ. Защото и да положимъ даже, споредъ неговото казваніе, че не са е дѣйствувало по предлаганитѣ отъ него способи, то какъвъ поводъ отъ това да са осѣжда образѣтъ на досегашното дѣйствование? Каква причина отъ туй да промѣнимъ начинѣтъ на дѣйствозаніето си и да са повърнемъ на задъ? Ако, както иска да каже той, цѣльта му е била да помогне за развързаніето на този въпросъ въ полза на съотечественицитѣ си съ тѣзи способи ко-

ито прѣдлага, той можеше пакъ да си ги прѣдложи като допълненіе, и да съвѣтуета при онуй което са е вършило до сега да са върше отъ сега и туй, което или отъ невѣдѣніе или отъ немареніе не са е положило въ дѣйствіе; а не тѣй злонамѣренно да отрича ползата на това което са е до сега дѣйствувало и прѣдателски да отклонява народѣтъ отъ пѣтѣтъ който той слѣдува и да му показва вратата на патриархіята.

Прѣскрѣбно, но истинно че редакторѣтъ на Врѣмето си е поставилъ нечиста цѣль и за туй, подобно на нѣкои свои прѣдшественници, зафаца и той отъ тамъ да са мѣчи първо да компрометирува и дѣйствозаніята и дѣйцитѣ за въпросѣтъ, а послѣ да отвлече народѣтъ за да го прѣдаде на неприятелитѣ му; но кѣсно са е събудилъ новитѣ този Помѣтко, и намѣсто да сполучи да компрометирува другитѣ тежко компрометирува самъ себе си. Защото кой отъ Българитѣ при слушаието на новитѣ му проповѣди не ще помисли въ себе си: че този до вчера друго казуваше, а днесъ какво бръщолевъ? Кой не ще стане любопитенъ за причинитѣ на това внезапно промѣненіе, кой не ще открий въ думитѣ му нечистото му стремление и кой най послѣ не ще го погледне на криво за неговото измѣнничество и не ще го прѣзрѣ като прѣдатель?

И на истинѣ ако Г. редакторъ е билъ искренъ, ако е билъ добръ увѣренъ въ силното поспѣшествованіе на тѣзи способи въ дѣлото на въпроса, то зашто да ги не каже по съсъ врѣме че да сѣ са положили въ дѣйствіе та да са е помогнѣло и да са е свѣршила работата? Да кажемъ че му е било запрѣтено, ще сгрѣшимъ и прѣдъ Бога и прѣдъ хората; защото това което бѣряше снисходителнѣйшиятъ къмъ редакціята на Врѣмето дописникъ, че въ Свѣтника не можало да са каже друго освѣтъ туй което аресвало само на нѣкои, не е цѣла истинна. Тѣзи работи не сѣ които да не аресватъ нѣкому, нито има да прѣчатъ нѣщо на каквито и да сѣ прѣдубѣженія. Слѣдува прочее че Г. редакторъ или преди, като друго пѣяше, не е билъ ма себе си, или сега, като друго свири, не е на себе си, или е сякога билъ извѣянъ, че кой както му свири тѣй играе, или пакъ никога не е билъ искренъ къмъ народа, но си гледалъ само джоба! Да ли и единственното народно стяжаніе—Свѣтникѣтъ, не ожертвува той умышленно на своекористіето си?

БѢЛЖКА НА ЕДНА БУРМОВА БѢЛЖКА

Въ 7-я брой на Врѣмето Г. Бурмовъ удосили съ забѣлжаніе едно мѣсто, отъ моята Приятелска Кореспонденція. Г. Бурмовъ показва на рѣбенното мѣсто, като на важна ересь, и серіозно пита редактора на Турція: да ли сѣ вредни моралнитѣ учения, що са прѣподаватъ въ нашитѣ училища.

Ако да бѣше мерама на Господинъ Бурмова да научи това, за което пита, той щѣше да намѣри отговоръ въ напечатанитѣ ми писма: тамъ са отговаря на този въпросъ, тамъ, туку рѣчи, този въпросъ са развива. Какъвъ е вредъ отъ тѣзи науки, Господинъ Бурмовъ щѣше да види отъ тѣзи писма и не щѣше да са провиква, че редактора на Турція направилъ голѣмъ погрѣшкъ, като позволилъ такъвъ думъ въ

газетѣтъ си, не щѣше да пита съ голѣми слова, какъвъ е вредъ на моралнитѣ науки въ училищата ни. Не, редактора на Турція не е направилъ никакъ погрѣшкъ, като е помѣстилъ тѣзи думи, защото, негата са казва истина не са грѣши, какъвто и да е тая истина. Редактора на Турція нѣма извърнатъ мозѣкъ, като Г. Бурмова, та да не види, че въ тѣзи думи има колко годѣ правда, ако не сѣ напълно справедливъ. Освѣтъ това, той по разумно гледа на училищата: той иска отъ училищата да излѣзватъ хора, а не благовѣспитани автоматы и идиоты, какъвто иска Г. Бурмовъ. Съ такъвъ глѣдъ на училищата, редактора на Турція естествено ще пріемне мойтѣ редове и ще ги напечата, особно когато тѣзи думи сѣ придружени и съ нѣкакъви си доводи и доказателства.

Нѣ на Бурмова не му е мерама за отговоръ, неговото намѣреніе е друго. Като откъсва най остро мѣсто отъ първото ми писмо и като го отдѣля отъ другитѣ думи на това писмо, Бурмовъ обезмислова това мѣсто и, като го хвърля прѣдъ очитѣ на читателитѣ си, иска да каже: виждате какъви работи са печататъ въ Турція, какъ са говори въ нежъ, че правоученіето е вредно и пр. и пр. Добросвѣстиво ли е това—оставямъ да го рѣши Бурмовъ. На негова нравственни кодикъ такъвъ работи може да са позволяватъ, това азъ не знамъ и не щѣ да знамъ. Азъ искамъ отъ Г. Бурмова да не кѣса тѣй думитѣ на хората и да ги не зема отдѣлно отъ поясненіята нѣмъ, ами да казва отъ дѣ излѣзатъ такъвъ думи, отъ какъви други думи и какъви думи слѣдватъ отъ тѣзи, особно когато знай че малцина отъ читателитѣ му иматъ възможность да прочетатъ Турція и да видятъ, какъ е работѣтъ. Като прости хора, тѣ ще помислятъ, че въ Турція безъ сѣкакъвъ причинъ, безъ сѣкакъво основаніе и безусловно са отвърга правоученіето и ще извадятъ лошени заключения за нежъ—нищо, въ което са заключава истинското намѣреніе на Бурмова.

И тѣй мерама на Бурмова не е за отговоръ; негова мерама е да компрометирува Турція и да са похвалятъ съ своята бдителность за народната нравственность. Това трѣбаше да на отгърне отъ труда да отговарямъ на бѣлжикѣтъ му. Нѣ какъвто и да е мерама на Бурмова, той пушалъ тая бѣлжикъ помежду читателитѣ си и това обстоятелство ма кара да отговарямъ. Изъ уваженіе къмъ тѣзи читатели азъ ще повтори на кѣсо основаніята, на които са опираха думитѣ ми за правоученіето въ нашитѣ училища и за неговата вредность.

1. Назначеніето на училищата състои въ това: да развиватъ ума на дѣцата, като нѣмъ даватъ знания способи да хранятъ този умъ и да служатъ за основаніе на понататѣши развитіе. Правоученіето са отнеса до възпитаніето, а послѣдното не са дава въ училището, а отъ цѣлото общество и отъ семейството. Напуста ще проповѣдва училището мораль: когато семейството и обществото съ своитѣ принѣми, достижно за дѣтското разбиране, не направятъ дѣтето добро, то нѣма да стане такъвъ отъ училищата мораль. Такавъ мораль е вредъ, че научава чловѣка да резонерствова и да са отгърнава отъ сурови нравствъ. Длѣтъ съ празни думи. Сѣко нѣщо, дѣто не отговори на назначеніето на училището е бесполезно споредъ мене. Правоученіето не отговори, слѣдователно бесполезно е.— Има много хора, които искатъ отъ училището тѣзи дѣлѣ задѣти: да развива ума на дѣцата нѣмъ и да нѣмъ дава нравственностъ. На тѣхъ азъ ще отговори че недостигатъ ни една, или ако достигатъ еднажъ, другѣтъ недостигатъ. Като са полагатъ само на училището да възпитава дѣцата нѣмъ, тѣ сами направятъ нищо за това възпитаніе и дѣца-

та нив излизат такива, въ каквото средъ сж испаднали. Дѣто пакъ училището обрне вниманіето си на дѣтската нравственност, отъ това училище излизатъ твърдѣ добри посрѣдственности, твърдѣ послушни и благонравни хора, нѣ съ това прѣимъщество тѣ не са способни да живѣятъ самостоятелно, ами иматъ нужда отъ ръководители. Въ умствено отношение такива хора биватъ не далекни, сир не могатъ да са похвалятъ отъ тая странѣ. Такъвъ хора си оставатъ и откъмъ характера и откъмъ ума въ чужди дѣла. Ще ни каже нѣкой: правоученіето ли ги прави такъвъ? — Туку рѣчи тѣхъ. Нама правоученіето ги учи да са покоряватъ на по старитѣ, безъ да имъ даде разумно обясненіе, какво трѣба да е това покоряване, отъдѣ истича и додѣ трѣба да са проситра? . . .

2. Има педагогически законъ: да са не казва на дѣцата това за което сами не могатъ да достигнатъ сир. да не ги учишъ нищо такъвъ, което не разбиратъ. Нѣ пята са, има ли нѣщо по неразбрано за дѣцата отъ отвлѣченото правоученіе? Момчето разбира само това, което е предъ очи му, което става предъ него и което е осизателно; а между това нему му даватъ правоученіе, основано на отвлечени прѣвила. Такъвъ прѣнасяне на дѣтската мисль отъ фактоветѣ на дѣйствителността въ отвлеченный мѣръ докарва такъвъ сѣдствие: чело въкъ загубва обективни критеріумъ за въщитѣ и захваща да дава за въщи своитѣ вътрѣшны впечатленія, безъ да разбира, че тѣхъ впечатленія не отговарятъ на предметитѣ, — и загубва самостоятелността на мисльта си. Естествено, когато глѣчатъ главата на момчето съ работи, които то не разбира и въ които, съдователно, ума му не зема никакво участие, — естествено тоя умъ ще изсъхне. Кой нека вска да види дѣцата си на тоя халъ? Кой ще одобри такъви възпитаніе? Кой ще са съгласи да убий дѣтето си умствено само за това, да го направи покорно? Кой ще рече, че човѣкъ безъуменъ нѣ покоренъ и сложенъ, е пзленъ човѣкъ?

Нѣ случавъ са и друго яче. Ако едни отъ ученицитѣ са примиряватъ съ такъви възпитаніе и сущатъ мозъка си надъ нѣща, които не разбиратъ, други пакъ отиватъ въ друга страна: тѣхната фантазія, като въздѣйствена на сухата фраза, зема криво направление. . . (Слѣ.)

ЖЕЛѢЗНИКЪ, 25 Августъ. — Принужденъ съмъ да напомня пакъ чрезъ вѣстникътъ, Г-да съотечественици, за нашето предпріятіе.

Извѣстіето ми въ вѣстникъ Свѣтъникъ както и писаното ми въ Гайдѣтъ връхъ живисаніето и за устроене на едно за него учебно заведение подѣйствувало въ нѣколкоина; защото едни ма питатъ кога ще наченеме, други пакъ почувствовавши рѣшиха вече да издѣржатъ млади, достойни да слѣдятъ живописното художество. Нѣ означенитѣ млади сж до днесъ малцина само така е и силата малка, която тѣ като дължини ще принесѣтъ, за да са издѣржи, споредъ както извѣстимы вече, редовенъ ходъ на едно добро заведение. Да са дигне прочее утѣгненіето и да са ускори началото, можи. Г-да съотечественици, да си напомнятъ пакъ извѣстіето ми въ Свѣтъникътъ брой 37 П. Г. и като го разискатъ добръ да са рѣшатъ на това дѣло и испратятъ млади за да учатъ: така съсъ тѣхното благородно пожеланіе, което не ще остане безъ награда отъ потомството, ще ускоримъ предпріятіето си.

Помѣнахъ по горѣ че нѣкой Господа чакатъ да видятъ началото, та тогава, ако е устроено училището по прѣписътъ, да помислятъ рѣшително ще испратятъ ли ученикъ.

Тѣхъ Г-да умолявамъ да не сѣмняватъ за изпълненіето на програмитѣ, тѣй и да не чакатъ такъвъ случай, нѣ да рѣшатъ и участвуваатъ като поддѣржатели испративши назначеннаго си; защото инакъ не може сж изпълни скороказанното число ученици, та не можиме изпълни скоро желаемото.

Съсъ тая сполужъ, ако сѣмѣж дѣрзана, да упоменѣ публично и на онѣй Господа, зовоми зографи, които не са разискали, или по добръ които не сж искали да размислятъ по достаточно и свободно писаното ми за осжественіето на едно за живопись заведение. Причината на такъва пристрастно винкуване — немож навѣрно да увидѣж; нѣ сѣмнявамъ, че кривото поніатіе на такива Господа, може да произлиза отъ предразсѣдѣжъ за частитѣ тѣхна бѣднинѣ, а то е неправо и не трѣба да побѣде. Такова училище, желажъ да сж убедятъ сичкитѣ Г-да, не само не е вредително за тѣхъ, нѣ ще имъ послужи еще за полза; защото сжщото училище, освѣнъ други добрини, ще имъ произведе и образци по добри и по съвършени отъ онѣй криви и разпратени, по които сж тѣ водятъ до днесъ. Малцината, които ще възпитавъ желаемото заведѣніе, не щѣтъ можѣтъ успѣ, съсъ собственитѣ си трудъ само, да послужатъ на цѣлъ Българіѣ, които изисква всѣкъ день по много, та да угрожаватъ тѣхната бѣднинѣ. Това можъ всѣкъ лесно да увиди и чи тѣхнитѣ трудъ и тѣхнитѣ произведенія ще освѣтлятъ сички невѣсшности, както и цѣлъ народъ, като ги упжѣятъ кѣмъ искането-кѣмъ по доброто. — О-течеството ни ще са нуждае вече отъ въщина-та, а трѣба и да ѣж употреби за нуждата си; за това нека подмогнеме съсъ силитѣ си.

По много приканванія са излишни, за това оставамъ въ надѣждѣ да ма извѣстѣятъ рѣшенитѣ Г-да, за мнѣніето сж писмено, от-правивши писмата си въ Желѣзникъ право до мене. —

Н. Павловичъ.

“ Нека кѣсно че не никога. ” Въ прѣдидущитѣ си броевъ нѣй поменѣхъ за едно благодарително писмо испратено отъ имперскіятъ сѣвътъ за здравіето, до Г. Боре, управителъ на лазарититѣ въ Истанъ, споменахъ и за похвалната ревност и челолюбивитѣ услуги на Сестритѣ милосердія презъ усилно то онова врѣме на холерата. Щѣше да е непростително за насъ ако да емѣлехъ да не кажемъ нищо и за тѣзи отъ американскитѣ мисіонери които са показѣхъ въ това врѣме наистинѣ благодѣтели на челолюбивостъ и особено на насъ Българитѣ.

Г. А. Лонгъ и Г. Тробриджъ и докторъ Хамленъ презъ сичкото врѣме на холерата, като бѣха напуснали сичкитѣ си други заниманія, посвѣтили бѣха врѣмето ги само въ служеніе на бѣднитѣ чужденци въ столицата. Съ опасностъ на живота си тѣ не само тичаха на сяка страна въ Цариградъ по ханитѣта посѣщаваха болнитѣ отъ холерата и ги цѣрѣха сами безъ заплада, но и плацаха отъ себе си още да помагатъ на тѣзи сиромаси, които измаха кой да имъ пристои. Мнозина отъ нашитѣ тука съотечественици, само на тѣхното пригояване и пристопване сж дължини днесъ животитѣ си, за което нѣ помолиха да заявимъ и публично признателността нѣмъ кѣмъ тѣхна милостъ.

— Съ не малко благодареніе пакъ извѣстѣявами и за достопохвалното поведѣніе на нашитѣ свещеници, служители на народната ни Черкова. Когато грѣцкіятъ Патріархъ побѣгнѣлъ, патріархитѣ и синантскитѣ метохъ са затворили, въ тѣзи околностъ само нашата черква е била отворена, и нашитѣ свещеници сж са намѣрвали въ нуждитѣ на жителитѣ

Гърци отъ тѣзи Енорія, не само да посѣщаватъ и утѣшаватъ болнитѣ, но и на свое издѣненіе да погрѣбаватъ сиромаситѣ ирѣтвѣци отъ Гръцятѣ.

СВИЩОВЪ, 2 Октомврія. — Доброто трѣбува сѣкоги да са похвалява, и нѣй ще ми позволите, Г-не редакторе, да намѣ нѣщо за съгражданитѣ си и за градѣтъ ни.

Когато холерата върлуваше въ Цариградъ и правеше безбройни жертви, нѣй тука са бѣхъ почти испоплашили. Нѣ свѣтити и прѣдупазителнитѣ мѣри които излагахѣ редовно въ вѣстникътъ си, дадохѣ толкозъ голѣмъ куражъ на жителитѣ, колкото бѣше голѣмъ страхъ прѣди обнародуваніето на тѣи спасителни мѣри. Нашитѣ съгражданини благодарѣтъ за това.

Нѣка отправимъ обаче нашитѣ молби кѣмъ Богу. Холерата посѣти Цариградъ, Варна, Тула, Рухчукъ и пр. и пр., нѣ ти не пе-сѣти нашитѣ градъ. Това е една особна милостъ на насъ отъ Бога, и на нѣи трѣбува да го благодаримъ отъ сичкото сж сърце, както Ной го благодарни слѣдъ избавленіето му отъ потопѣтъ?

Колкото за мѣстното правителство, нѣй трѣбува да исповѣдамы чи то зѣ на врѣме строги мѣрки както за чистотата на улицитѣ, тѣй и за продажбата на вредителнитѣ заразѣти. Това прави голѣма почетъ на благоразуміето и на просвѣтливитѣ чувства на мюлюринитѣ нѣи.

Свѣщеницитѣ не останаха долу отъ мисіята си: тѣ правѣха сѣни день служба, и са молиха Богу да заварди градѣтъ ни отъ тап страшна болестъ. Тѣи божественни служби вдѣхнаха едно дълбоко утѣшеніе помежду сичкитѣ влагове на народѣтъ.

Сжщото можѣмъ да кажимъ и за школитѣ епитропи: тѣ изпълниха твърдѣ честно челолюбивата си длѣжностъ. Тѣ дѣржаха училището ни въ най строга чистота. Нѣй, ученици на това училище, сми имъ признателни за тѣи патристически услуги, и молимъ Богу да ги възнагради двойно и тройно.

Тука отъ нѣколко врѣме слушами чи школитѣ ни ще земѣтъ за напръхъ по добръ редъ. Нѣй учакувами съсъ нетѣрпеніе това улѣчшеніе на школитѣ ни, драгоцінно за свѣщовската младежъ. Когато стани това, нѣй сми готови да отдадемъ крайна признателностъ както на епитропитѣ, тѣй и на съгражданитѣ си.

Доброто трѣбува сѣкоги да са похвалява.

Иванчо Д. Чалжукъ, ученикъ отъ училището на Са. Прѣображеніе.

ТЕСТЕДЖИИ. (село въ праведійска наза) Тукашнитѣ селени прѣди три години били дали на Мессебріанскія владика 350 гроша да имъ извади ферманъ за черкува да си направятъ, но отъ толкозъ врѣме нито ферманъ имъ извадилъ, нити парити имъ върналъ. Лѣтосъ той отишелъ въ това село да сабира годишнината си, но селенитѣ освѣтъ дѣто ни една пара не му дали, ами си искали или паритѣ 300 та и 50 гр. или ферманъ за черкува-та. Владиката са намѣрилъ въ утѣшеніе, и като ги отлѣгвалъ че ферманътъ излѣзълъ но той го забравилъ на Митрополіята, гледаѣ да измѣкне отъ помежду имъ, далъ ишаретъ да му докарѣтъ кочитѣ и са началъ да си върви. Но, двамина отъ селенитѣ уловили конѣтъ за юздитѣ, а други двама са насочили въ кочитѣ и искали паритѣ; Владиката са опиралъ да ги недава, но тѣ посѣгнали да земѣтъ кожухитѣ съ койго билъ намѣнатъ, и владиката като видѣлъ чи инакъ нѣма да го бѣди, извадилъ та имъ далъ паритѣ и тѣ го пунали свободно да си отиде.

ТЪРНОВО. — „Тука твърд старателно са занимават съ направата на шосето, на два пята по два дни наред сичката чаршия са затвари (!) та излизаха мало и голямо да го правят и сега вече без твърд малко тоизи пак е искане отъ Търново до Бѣла. Други новини нѣма. Х.ж. говори са че нѣкои отъ чаршията иска да са покрѣ чаршията съ джамови и щѣла да стани хубаво казватъ.“ — А пословицата казва: „Сичкото Васа са нагласила, сая рокли не си съшила.“

— Отъ Пирдонъ нима за безчестното и съблезителното поведение на протосингелъ и ентронъ на Ловчанскитъ владѣи въ това село. Писмото прилага че Н. П. М. Иларіонъ, не давалъ никакво внимание на оплакваніята на жителитъ отъ протосингелъ и не гледалъ да му свѣ юздитъ да не безчести духовното знание, нѣ гледалъ само да му събра пари и да му исцрѣва, че отъ тамъ на татъкъ каквото ще да прави. Намъ не ни са върва да е пристигналъ до таквѣз улошаваніе Н. Прѣсвѣщенство, но дължи сми да му забължѣмъ и да го помолимъ още да бже по внимателенъ въ поведѣніето на хората си и да гледа колкото е възможно да са не раздразня стадото му противъ него, особено въ сегашнитъ времена; защото вонатъ като го истървешъ отъ гривата не са одържа за опаската. Умно му мало довлѣтъ.

ПОЛИТИЧЕСКИ ИЗГЛѢДЪ.

ФРАНЦИЯ. — Мисльта да са направятъ карантини по азійскити страни отъ дѣто холерата иди обикновено, са удобри отъ сичкити европейски вѣстници. Слѣдователно сега скоро щѣла да са състави една международна конференція въ Парижъ за да тури въ дѣйствиѣ тая мисль. Французкото правителство направилъ веки потребити постѣпки при чуждити дѣрѣве. Отговори нѣма още, нѣ сѣки мисли чѣтъ че бждѣтъ благоприятни за това общеполезно предпріятіе.

Парижкити вѣстници описуватъ биографіята на лордъ Палмерстона. Тѣ сподѣлятъ скръбта на Англичанити. Лордъ Палмерстонъ билъ роденъ на 20 Октомвріи 1784; той умира на 18 Окт. 1865.

Холерата слѣдува. Много градища отпразвили прошенія до императоръ за да земѣ строгѣ мѣрки срѣщу тоя азійскѣ бѣлъ.

АНГЛИТЕРА. — Загубата на лордъ Палмерстона отъ сцената на свѣтътъ са усяща дълбоко. Сичкити англишки вѣстници описуватъ житіето му съсъ най голямъ блѣсъкъ. Тѣ скръбѣтъ неутѣшно, и излязоха съсъ черни линіи по краищата си въ знакъ на голямото нѣмъ желаніе.

Контъ Русселъ ще земе мѣстото на лордъ Палмерстона. Лордъ Кларендонъ ще стани министър на външнитъ работи. Външната политика нѣма да са промѣни колкото за вътрѣшната, та щѣла да са измѣни мало. Това щѣла да са обяви официално подиръ погрѣбеніето на лордъ Палмерстона. Онія които извѣстѣватъ тѣ новини, не ги потвърждаватъ.

Англичкото правителство одобрило мисльта на французкото правителство за земаініето на игиеническѣ мѣрки срѣщу холерата.

РОСИЯ. — Новинити които прѣххми отъ Петербургъ ни извѣстѣватъ чѣ руското правителство слѣдувало още да смалѣва воинскити си.

Тѣ дни излѣзълъ единъ указъ който заповѣда да са отдаватъ отъ училището А. А. ександръ въ Петербургъ благороднитѣ момичета отъ сиромашкити.

Холерата зафанала веки да изчезнува отъ Одесса. Въ тоя градъ тя направила доста жертви.

ГЕРМАНИ. — Сичкити запѣиски влас-

ти зели заповѣдъ да издирятъ уставити и имената на членовити отъ сичкити политически общини. Тая мѣрка причинила едно дълбоко стрѣснѣваніе по междѣ Германцити. Много хора, които принадлежели на тѣ общини сѣ оттеглили; други изгорили каталогити на членовити.

ПРУСИЯ. — Въоруженіята са слѣдуватъ съсъ най голяма дѣятелностъ въ тая земя. Хората отдаватъ тѣ въоруженія на нѣкой скоропень бой.

ПАПСКИ ВЛАДѢНИЯ. — Свѣтътъ отецъ прѣлъ миналата недѣля въ особа аудіенція французкитъ посланникъ. За какво е била разговорката, не са знай, нѣ нѣкой си искѣтъ да кажѣтъ чѣ била относително за французкити воини.

Монсеньоръ Демеродъ далъ оставката си отъ министерството на войната. Кардиналъ Антонели са чатоварилъ съсъ работити на това министерство. Монсеньоръ Пала, министър на вътрѣшнитъ работи щѣла да са замѣни съсъ Монсеньоръ Собарети. Други промѣненія са учакуватъ още въ правителството.

ПОРТУГАЛИЯ. — Холерата са яви въ нѣкои точки на тая земя. Хората сѣ отчѣнено уплашени. Тоя бѣлъ моралъ съсъ голяма строгостъ въ Елпастъ.

БЕЛГИЯ. — Царятъ и царцата на Португалия които пжтѣватъ сега по Европа, пристигнали сега скоро въ Брюсселъ. Тѣ сѣ прѣвѣли съсъ голямъ алай отъ царятъ на белгийцити. — Телеграфическата тарифа са смалила на половина въ цѣнитѣ си.

АВСТРАЛИЯ. — Въ тая земя болестъта на добичетата врѣлува съсъ голямъ успѣхъ. На день мржѣтъ хиляда добичета.

Много сраженія станали сега скоро въ Нова-Зеландія подежду волентирити и ерліици. Тѣ последнитѣ убили одного капитанина и трима Англизѣ.

МАДАГАСКАРЪ. — Важни бунтовни станали на 25 Септември относително за плащаніето на възнагражденіето отъ 9,000 франки които правителството дължѣтъ на Франция. Народътъ отишелъ чѣкъ до саритъ на царцата. Благороднитѣ са намѣсили за да угасѣтъ тоя бунтъ и общали чѣ ще нѣмъ са даде удовлетвореніе. Французкитъ консулъ чака заповѣди отъ правителството си.

ПОЛША. — Императорътъ на сичкити Русси позволилъ да влѣзѣтъ 3,000 Поляци въ полковити които варадѣтъ Польша.

МЕКСИКА. — Американското правителство обявило на французкото правителство да не са мѣси въ мексиканскити работи и да не проважда нови воини. Въ противенъ случай важни сплитания можѣтъ да станѣтъ въ сношеніята и на двѣти правителства.

Нѣкои вѣстници не веруватъ тая новина.

ГРЪЦИЯ. — Пишатъ отъ Атина чѣ кога то царятъ утѣвалъ въ камарата, народътъ извикѣлъ долѣ Кумундури. Мислатъ чѣ тоя викъ направилъ да падни министерството.

Царятъ повикалъ Г. Булгариса, и го чатоварилъ да учреди единъ новъ Кабинетъ. Г. Булгарисъ прѣвѣлъ, нѣ молилъ царятъ да отдаде контъ Спонека. Рѣшеніето на Н. Ц. В. не е познато още.

МОЛДО-ВАХИЯ — Влашкити работи не отивѣтъ добръ. Нѣкои министри си дали оставкити. Хората отдаватъ тѣ оставки на политически причини. Тѣ дни Г. Друсьѣ Делон, министър на външнитъ работи на Императорътъ, отпразвалъ една денѣша до Куза-бей въ която го глѣчалъ строго за последнитѣ приключенія, и каналъ правителството му да стои бодро за напредъ върху мажнотити на положеніето. Инакъ работата щѣла да излѣзи габровска.

Като извѣстѣва тая новина, „А Ендепандансъ Белжъ“ дава ѣ една официална важностъ. Слѣдователно нѣй не са съмнѣвани за гоцността ѣ. Казуватъ че и други дѣржави щѣли да подражаатъ Франция. Ако това излѣзе истина, ромжнскитъ въпросъ ще блѣсни пакъ въ сичкити дипломатически сѣвери.

Сичкити главни вѣстници отъ Европа обнародуватъ писмото на Н. В. Фуадъ-паша до Куза-бей. Нѣй дадохми на читателити си скратеніето на тоя писмо. Обнародваніето на тоя писмо пронѣзло, казува ла воа де Романи, едно скръбно впечатленіе въ Молдо-Влахія.

СЪРБИЯ. — Сръбското правителство умножавало воинскити си! Незнайни до кога мечтаніята на туй правителство ще изчезнатъ.

СЪБАКВИ НѢЩА И НОВИНИ.

— Н. Ц. В. Султанътъ благоизволи да подарѣ знаковити отъ прѣвѣтъ класъ на ординѣтъ си Османіѣ, на Хусеинъ-бей, прѣви капукехѣ на Султанката Валиде.

— Г. Ристичъ, капу-кехѣ на Сърбіи, пристигна онзи день въ градѣтъ ни. Г. Ристичъ бѣше отишелъ на расхода въ Бѣлградъ.

— Казуватъ чѣ вътрѣтъ който владалъ твърдъ силно въ Средиземно море, довлѣналъ тука много гимини.

— Вчера Н. В. А'али-паша, министър на външнитъ работи, даде единъ голямъ дипломатически обѣдъ въ анимѣтъ си конакъ.

— Извѣстѣватъ чѣ Митадъ-паша трѣгналъ тѣ дни за Плевенъ дѣтъ щѣла да приглѣда работитѣ на пѣтѣтъ помеждѣ Рухчукъ и Софіи.

— Казуватъ чѣ сега скоро щѣла да излѣзе единъ новъ законъ за печатницити, книгити и периодическити списанія.

— Научавами са чѣ вѣстникъ Анатоли който са издаваше на турски съсъ грѣцки слови, зафаналъ да са издава сега само на тоя последнѣтъ лзикъ. Тѣй излязува сѣки день. Нѣй му жѣлаемъ добръ успѣхъ.

БЪЛГАРСКИ КНИГИ.

— Ревинтелъ нѣкой си свещеникъ отъ Сѣвѣліѣво предпріѣлъ да напечатѣ по новобългарски лзикъ празничнитъ и недѣлнитъ Евангелія, наредени тѣй какъто са четѣтъ въ черква, Захвалями на ревността на Светина му и го насърчали въ предпріятіето му, ще му забължѣмъ само да ги снемѣ не отъ ветѣтъ прѣводъ на Отца Неофита, но отъ новѣтъ който издава сега англиското библическо общество, той е по точенъ и по съвършенъ. Евангелиститъ сѣ вече отпечатани и той можѣ да са сдобѣ съ този прѣводъ и да са ползува отъ него.

— Въ Букурѣщ са печатѣтъ Недѣлнитъ Почуенія на незабравеніятъ Врачанскѣ Епископъ Софроніи на ново приглѣдани и поправѣни. Нѣколко печатни листѣва отъ тая книга нѣй вече видѣхми, но жѣлаемъ колкото по-скоро е възможно да са напечатѣ сичката, защото голяма нужда иматъ българскитѣ черкви отъ таквизъ книги.

— Ново Календарче за 1866 год., съ звездобройско прѣдвѣщаніе и други дреболии са издаде сега. Намѣрѣна са за проданъ при издатѣлитъ Ив. С. Дочковъ. Цѣна единъ грошъ елното. Който земе 100 ще плати 60 гр.

 Сърцето ни е готово да служимъ, пѣрото ни е подрезано да пишѣмъ, но кесіята ни е слаба да поддрѣжѣмъ изданіето на Вѣстникътъ. Ако съотечественницитѣ ни жѣлаатъ да иматъ вѣстникъ нека побѣрѣзѣтъ колкото по-скоро да ни внесѣтъ спомоществѣванія си защото срѣдствата ни сѣ исчерпани!

Отговорникъ Никола Геновичъ.